

Plan mot kränkande behandling

Danderyds gymnasium

läsåret 2026/27

1. Vision och mål

På Danderyds gymnasium vill vi att alla elever ska känna sig trygga och att ingen ska bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling.

Skolan ska vara en plats där alla som vistas känner trygghet.

Skolan ska ha ett arbetsklimat som präglas av respekt för allas lika värde, jämställdhet, engagemang och vänlighet.

Målet är att trivseln och tryggheten ska öka på skolan och därigenom skapa ett arbetsklimat där elever kan nå sin akademiska potential.

2. Så säger lagen

Enligt Skollagens (2010:800) 6:e kapitel ska varje skola upprätta en väl förankrad plan mot kränkande behandling som beskriver hur man arbetar *främjande, förebyggande, upptäckande* och *åtgärdande* för att gynna likabehandling och elevers lika rättigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder, samt för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Åtgärderna i planen mot kränkande behandling gäller samtliga program och skiljer sig därmed inte åt mellan programmen, såvida inte relevanta enkäter under året visar på tydliga skillnader mellan programmen som behöver angripas på olika sätt.

3. Ansvarsfördelning

3.1 Rektor och biträdande rektorers ansvar

Det är rektor och biträdande rektorers ansvar:

- o Att en plan mot kränkande behandling årligen upprättas.
- o Att all personal och alla elever är informerade om innehållet i planen.

- o Att se till att det bedrivs ett målinriktat främjande, förebyggande och åtgärdande arbete för att främja elevernas lika rättigheter och att motverka alla former av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.
- o Att se till att det finns rutiner för att utreda, dokumentera och åtgärda kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.
- o Att säkerställa att kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering som skolan får kännedom om snarast utreds och åtgärdas.
- o Att säkerställa att kränkande behandling, diskriminering och trakasserier rapporteras till huvudman.
- o Att säkerställa att planen mot diskriminering och kränkande behandling årligen utvärderas och revideras.

3.2 Skolpersonal

Det är skolpersonalens ansvar:

- o Att ha kunskap om och följa skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- o Att sträva efter likabehandling och ifrågasätta och reflektera över de normer som hen förmedlar genom sin undervisning och sitt uppträdande
- o Att följa skolans plan, denna plan, då kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering upptäcks, misstänks eller anmäls.
- o Att bemöta elever och kollegor på ett respektfullt sätt.

3.3 Elever

Varje elev har ett ansvar:

- o Att ha kännedom om skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling
- o Att inte kränka eller trakassera någon
- o Att bemöta alla elever och all skolpersonal på ett respektfullt sätt
- o Att följa skolans ordningsregler.

4. Definitioner

4.1 Likabehandling

Alla elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett om de omfattas av någon diskrimineringsgrund. Det innebär dock inte alltid att alla elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

4.2 Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har att göra med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Diskriminering kan antingen vara direkt eller indirekt.

Med *direkt diskriminering* menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön.

Man kan också diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad *indirekt diskriminering*. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

4.2.1 Könsöverskridande identitet eller uttryck

Könsöverskridande identitet eller uttryck är en diskrimineringsgrund och innebär att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

4.2.2 Etnisk tillhörighet

Etnisk tillhörighet är en diskrimineringsgrund och avser nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

4.2.3 Funktionshinder

Funktionshinder är en diskrimineringsgrund och avser fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

4.2.4 Sexuell läggning

Sexuell läggning är en diskrimineringsgrund och avser exempelvis homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

4.3 Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en persons värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

Fysiska: T.ex. slag, knuffar

Verbala: T.ex. hot, öknamn, skvaller, ryktesspridning, förtal

Psykosociala: T.ex. utfrysning, grimaser

Texter och bilder: T.ex spridande av teckningar, fotografier, texter och meddelanden, såväl fysiskt som på sociala medier.

4.4 Trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker en persons värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier.

4.5 Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker en persons värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Se under trakasserier och kränkande behandling.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

5. Processbeskrivning

För att ta fram en plan mot diskriminering och kränkande behandling kommer skolan varje år genomföra:

En kartläggning av skolans nuläge med hjälp av en trygghets- och trivselsenkät. Denna genomförs runt höstlovet och resultatet presenteras för elever och personal när resultaten sammanställts.

Kartläggning sker också i vår medverkan i regiongemensamma enkäter. Dessa enkäter analyseras och ger goda jämförelsedata. Den årliga kvalitetsredovisningen baseras på dessa resultat.

Resultaten av enkäterna diskuteras mer ingående i olika grupper och förslag på vilka teman som ska arbetas med under året och förslag på åtgärder tas fram. De grupper som arbetar med detta är:

- o Arbetslagen under ledning av de biträdande rektorerna
- o Diskussioner i klasserna
- o Elev- och personalrepresentanter i program- och skoldemokratigrupperna
- o Skolans ledningsgrupp går sedan igenom förslagen och väljer sedan ut de områden som ska fokuseras på och vilka åtgärder som ska genomföras. Åtgärderna förs sedan in i planen mot diskriminering och kränkande behandling, som färdigställs och presenteras under slutet av vårterminen.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling implementeras i skolan på ledningsgruppsmöten, PAL, klassråd och på introduktionen i årskurs 1. De planerade åtgärderna återfinns under punkt 6 i detta dokument.

Uppföljning och utvärdering av de områden som det arbetats med under året sker i samband med revideringen av den nuvarande planen och utarbetandet av den nya.

5.1 Implementering

Rektor ansvarar för att förankra planen mot diskriminering och kränkande behandling i alla arbetslagen och förklarar innehållet i planen, gällande lagstiftning, diskrimineringsgrunder, trakasserier och kränkande behandling, förebyggande insatser och planering framåt förklarar och hur vi på skolan arbetar med detta. Detta sker på programarbetslagsmöten (PAL).

Mentorerna har sedan i uppdrag att förankra planen hos eleverna. Detta sker på mentorstid. Alla elever får denna genomgång inför den kartläggning av nuläget som görs i enkätform.

5.2 Uppföljning och utvärdering

Varje år revideras denna plan mot diskriminering och kränkande behandling och i enlighet med den görs varje år en ny kartläggning angående elevernas situation på skolan.

Kartläggningen sammanställs och skolan fokuserar på några områden som ska arbetas med och åtgärdas under läsåret.

Elever och personal utvärderar de åtgärder som gjorts under läsåret i en enkät som delas ut till alla elever och all personal på skolan. Resultatet av utvärderingen presenteras i samband med att skolan presenterar årets nya plan mot diskriminering och kränkande behandling och de nya fokusområden som ska arbetas med under kommande läsår.

6.Åtgärder

6.1 Kartläggning föregående läsår

Varje år genomförs kommunens enkät om trygghet och trivsel med alla elever och den visar att eleverna i stor utsträckning känner sig trygga. Endast 0,45% uppger att de inte alls känner sig trygga. Jämfört med tidigare år har trivseln gått upp.

Fråga: Jag trivs på Danderyds gymnasium.

	Helt och hållet	Till stor del	Till viss del	Inte alls
2025	63%	33%	4%	0,5%
2024	60%	33%	6%	0,7%
2023	47%	42%	9%	2%

Killar uppger oftare än tjejer att de trivs helt och hållet, men resultaten är höga för båda könen.

Gymnasieenkäten för årskurs 3 genomförs varje år, vilken i år också visade på höga siffror för trivsel.

I år genomförde vi även en fördjupad enkät angående trivsel, trygghet och motivation för att få större förståelse för vad eleverna själva upplever skapar trivsel och motivation och vilka förbättringar de skulle vilja se. Vi såg t.ex i den vår första enkät att även om tryggheten i skolan

är hög (90% känner sig trygga överallt) så fanns det en mindre grupp som kände sig otrygga speciellt i matsal (5%) och i korridorer (5%) och vi ville därför ta reda på vad det är som skapar otrygghet för dessa elever. Motivation för skolarbete är en viktig fråga för oss i skolan och även om vi ser att den har gått upp senaste åren så ville vi undersöka vad eleverna själva anser ökar och minskar deras motivation.

Vi analyserar även enkäterna på klassnivå för att se vilka klasser där det verkar vara mest otrygghet/vantrivsel. Därefter diskuteras i fördjupningsteamerna och med mentorerna för att sätta in åtgärder. Det kan till exempel vara föreläsningar, gruppdiskussioner och workshops med kurator, klasstärkande aktiviteter (som t ex bowla eller åka på någon utflykt) eller gemensamma klassrumsåtgärder för lärarna i teamet.

6.2 Gjorda förändringar under föregående år

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är ett arbete på olika nivåer. Arbetet på den åtgärdande nivån - att ta tag i de fall av kränkning och diskriminering som kommer till vår kännedom - upplever vi fungerar bra, även om det alltid kan bli bättre. De främjande och förebyggande insatserna handlar för oss mycket om att skapa trivsel och vi-känsla för eleverna och att motverka utanförskap. Det är ett mer komplext arbete, men vi har tagit flera steg i den riktningen under året.

Vi har till exempel tagit sista steget i omorganisationen med fördjupningsteamerna och strukturerat om arbetsrummen så att fördjupningsteamerna sitter samlade. Detta betyder att lärarna sitter med andra som har samma elever, något som skapar ett ännu starkare elevfokus hos lärarna och en vi-känsla hos eleverna.

Vi har under de senaste åren serverat frukost till alla elever som vill. I år utvärderade vi projektet i vår fördjupade enkät och ser där att det är en aktivitet som skapar mycket trivsel. 91% av eleverna som svarade på enkäten hade ätit frukost i skolan. Av dessa tyckte över 70% att det skapat trivsel för dem. Glädjande är också att insatsen i år vann priset Arlas guldko - ett tydligt tecken på kvalitet!

Vi upplever att ensamhet och utanförskap är en av de största faktorerna till att elever inte trivs, vilket vi försökt motverka genom att skapa arenor för elever att mötas över klassgränserna och medvetet arbeta med klasserna speciellt i ettan för att skapa god sammanhållning. Ett sätt att skapa en mötesplats är skapandet av "Chilloteket". En eftermiddag varannan vecka i vårt bibliotek kan man fika, spela spel, pyssla och umgås med andra över klassgränserna. Det är ett relativt nytt initiativ, men 35% av eleverna uppger att de besökt Chilloteket och ungefär 50% av eleverna tycker Chilloteket och liknande mötesplatser är något som skapar trivsel för dem. Ett

annat sätt att skapa en mötesplats mellan våra elever är våra programdagar och studiebesök där våra elever får umgås mellan årskurserna. Även där uppger drygt 50% att det skapat trivsel för dem.

De senaste åren har vi också satsat mycket på elevinflytande genom att göra elevråd, programråd och skolråd mer levande. Vi har även möjliggjort för mer spontana initiativ där elever kan till exempel ordna temadagar, traditioner, lekar, gamingkvällar, festligheter eller specifika skolfrågor för att skapa mer trivsel.

Elevhälsan jobbar för att vara tillgängliga och har en "öppen dörr"-policy när de inte sitter i samtal för att skapa en välkomnande atmosfär. Elevhälsan arbetar även mycket förebyggande genom att arbeta med klassklimat, föreläsa i klasserna om relevanta ämnen och handleda lärare i olika frågor. Ungdomsmottagningen kommer även varannan fredag och har öppen mottagning för våra elever.

6.3 Plan för innevarande läsår

Problemområde: Brist på mätning av diskrimineringsgrunderna

En brist vi uppmärksammat är att varken kommunens enkät eller gymnasieenkäten ställer frågor om diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna. Vi får givetvis signaler på andra sätt och har strukturer för att fånga upp eventuella incidenter när det gäller diskriminering, men det skulle vara önskvärt att någon av enkäterna mäter detta för att vi ska få en kvantitativ överblick.

Åtgärd: Att prata med kommunen och se om de kan inkludera diskrimineringsgrunderna i den enkät de gör, alternativt se över möjligheterna att göra en egen enkät angående detta.

Ansvar: Rektor/biträdande rektor.

Tidsplan: VT 2026

Utvärdering: VT 2027

Problemområde: Likvärdig bedömning

En av de saker som eleverna uppgav som något som sänker motivation är otydliga bedömningar på enskilda uppgifter och examinationer och att de skiljer sig mellan olika lärare.

Åtgärd: Vi ändrar vår policy så att återkoppling på enskild betygsgrundande uppgift ska ges i Schoolsoft med F till A-nivå tillsammans med en fritext som ska vara kortfattad och sammanfattande.

Ansvar: Biträdande rektorer

Tidsplan: Omedelbar verkan, Januari 2026

Utvärdering: Hösten 2026

Problemområde: Matsalen

Även om de flesta känner sig trygga på alla platser i skolan finns det en liten grupp som inte gör det i matsalen (4,8%). Vi undersökte därför i vår fördjupade enkät vad det var som gjorde att de inte kände sig trygga. De allra flesta uppger då att det är ont om platser och trångt.

Åtgärd: Undersöka möjligheter för att bygga om/bygga ut matsalen och genom kreativa idéer öka ytan där eleverna äter. Även kreativa förslag till att minska köerna till mat och dryck (t.ex. öka vattentrycket i vattenstationerna) ses över och genomförs om möjligt.

Ansvar: Rektor

Tidsplan: Löpande för små åtgärder. Långsiktig plan angående eventuell ombyggnad.

Utvärdering: VT27

Problemområde: Korridorer och raster

När vi mätte otryggheten i korridorer och i matsalen fanns en stark korrelation mellan dessa (0,7). I svaren av de som upplever otrygghet i korridorerna verkar det handla om trängsel och att vissa killgrupper är högljudda och upplevs som hoffulla. Samtidigt ser vi också i enkäten att sociala ytor, aktiviteter och möjligheten att mötas är det som eleverna uppger som mest trivselskapande. Bland annat önskas fler platser att hänga och mer saker att göra på rasterna.

Åtgärd: Identifiera vilka platser i korridoren som känns otrygga och uppmärksamma högljudda elever och ha samtal med dem. Undersöka vilka möjligheter det finns att skapa fler sköna sittplatser och möjligheter till aktiviteter (till exempel pingisbord) i den mån det inte går emot kommunens direktiv för brandsäkerhet.

Ansvar: Rektor

Tidsplan: HT26

Utvärdering: VT27

Problemområde: Elevers brist på motivation

Åtgärder för att höja elevers motivation är kanske inte vanligtvis något som brukar nämnas i planer mot diskriminering och kränkande behandling, men ur ett helhetsperspektiv vill vi ändå ta med det. Trivsel och motivation är starkt länkat med elevers mående och elever som mår bra är en bra grund för att motverka kränkande behandling. Vårt arbete med motivation är långsiktigt och vi ser redan nu att motivationen har gått upp i våra mätningar, men vi är inte nöjda med det utan vill sträva ännu högre.

Åtgärd: Just nu påbörjas en utbildningsinsats i samarbete med Jonas Linderöth på Göteborgs universitet för merparten av våra lärare som heter "undervisning på kognitionsvetenskaplig grund". Många av eleverna som är omotiverade uppger saker som hög arbetsbelastning, oklara instruktioner och känsla av meningslöshet som skäl till den låga motivationen. Kursen kommer att beröra alla dessa delar och syfta till att konstruera en undervisning som genom autonomi, samhörighet och kompetens skapar motivation, minskar den externa (onödiga) kognitiva belastningen (utan att minska komplexiteten) och examinerar kunskaper på ett sätt som ökar förståelsen hos eleverna för varför vi testar deras kunskaper.

Ansvar: Biträdande rektor Erik Håkansson

Tidsplan: VT26

Utvärdering: HT26 som första indikation. Arbetet är dock långsiktigt och behöver utvärderas på olika sätt under längre tid.

7. Rutiner

7.1 Rutiner när en elev utsätts för trakasserier eller kränkande behandling av en annan elev

1. Den personal som upptäcker kränkningar ska genast ingripa. Sedan anmäler personalen som upptäckt kränkningarna detta till biträdande rektor/rektor som rapporterar till huvudman.
2. Samtal hålls med inblandade elever av biträdande rektor/rektor och eventuellt representant från elevhälsoteamet. De förklarar för eleven/ eleverna att kränkningar inte accepteras på skolan och inte heller får förekomma enligt lag och att de genast ska upphöra. En handlingsplan upprättas baserat på vad som hittills framkommit.
3. Biträdande rektor/rektor ser till att de inblandades vårdnadshavare blir kontaktade och informerar om vad som hänt, vad som beslutats och hur uppgörelsen kring beteenden ser ut.
4. Rektor kan vid behov besluta om disciplinär åtgärd enligt Skollagen.
5. Uppföljande samtal genomförs. Där får eleverna utvärdera om det har skett någon förändring och medling mellan eleverna erbjuds. Samtalen dokumenteras.
6. Om kränkningarna eller trakasserier inte har upphört kallas de elever som är inblandade tillsammans med sina vårdnadshavare till samtal hos rektor/biträdande rektor. Ytterligare disciplinär åtgärd enligt Skollagen kan vidtas och eleven uppmanas att följa överenskommen handlingsplan. Uppföljning sker. Samtalet dokumenteras.
7. Ytterligare åtgärder enligt behov

7.2 Rutiner när en elev utsätts för trakasserier eller kränkande behandling av personal på skolan

1. Händelsen anmäls till rektor
2. Rektor startar en utredning och samtalar med den berörda eleven. Ärendet dokumenteras. Eleven erbjuds stödsamtal med kurator.
3. Rektor pratar med den personal som har utfört kränkningen. En handlingsplan upprättas och anmälan sker till huvudman.
4. Vårdnadshavare informeras.
5. Rektor följer upp ärendet med eleven och hans/hennes föräldrar. Medling mellan elev och berörd personal erbjuds.
6. Rektor följer upp ärendet i form av enskilda samtal med berörd elev och berörd personal.
7. Ytterligare åtgärder enligt behov. HR och förvaltning är exempel på aktörer. Eleven och vårdnadshavarna kan även vända sig till Barn- och elevombudsmannen – BEO (www.skolinspektionen.se/BEO.)